

Hiyerarşi: basamak aşama

Moslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisi:

- 1- Fizyolojik ihtiyaçlar: Yaşamak için 1. derecede gerekli ihtiyaçlar (Yeme, içme gibi)
- 2- Güvenik ihtiyacı: Emniyette olma ihtiyacı (Herhangi bir tehlikeye karşı)
- 3- Sosyal ihtiyaçlar: Sevme, sevilme, bir grubun üyesi olma ihtiyacı
- 4- Saygınlık ihtiyacı: Toplumda bir statü sahibi olma ihtiyacı
- 5- Kendini gerçekleştirme ihtiyacı: Var olan yeteneklerini kullanma ihtiyacı

Önceki basamakta %80 tatmin olmadan bir sonraki basamağa geçilmez.

İhtiyaçlar:

Fayda

Ekonomik mal ve hizmetler: Faydası olan mal ve hizmetler(Kıtlık konusu olabilecek)

Serbest mal: Kıtlık konusu olamayacak mallar (toprak, güneş, hava...)

Üretim: Her türlü fayda yaratma işlemi

1- Şekil değişikliği yolu ile fayda yaratma: Undan ekmek,salatalıktan turşu yapmak gibi

2- Yer değişikliği yolu ile fayda yaratma: Bir şeyi fazla olduğu yerden olmadığı yere

götürmek

3- Mülkiyet değişikliği yolu ile fayda sağlamak

4- Zaman değişikliği yolu ile fayda sağlamak: Elmayı dondurup olmadığı mevsimde

satmak gibi

Üretim faktörleri:

*1- Doğal kaynaklar:*Ham madde

2- Emek: İnsan

3- Sermaye: Para

4- Girişimci: Diğer üretim faktörlerini mal ve hizmet üretmek için bir araya getiren risk alan kar bekleyen kişi.

--*Yönetici:* Kar ve risk almadan (girişimci alır yine) işletmeyi amacına yönelik çalıştıran kişi

Profesyonel: İşini çok iyi bilen ve yaptığı işi para kazanmak için yapan kişi

İşletmenin amaçları:

Kar: Gelir – Gider

Topluma fayda

Süreklilik: İşletmenin sürekli olabilmesi için hem kar elde etmeli hem de topluma faydalı olmalıdır.

İşletmenin Türleri:

1- Faaliyet alanına göre:

a- Üretim işletmeleri (Şeker fabrikası gibi)

b- Ticari işletmeler: (Üretilmiş olan malları bir değişikliğe uğratmadan pazarlayan

Bu belgeyi geliştirmek için kendi ders notlarınızı ucantospa@gmail.com adresine yollayabilirsiniz.

işletmelerdir.

c- Üretim ve ticari işletmeler: (Hem üretip hem pazarlayan işletmelerdir)

2- Tüketici türlerine göre işletmeler:

a- En son tüketiciye mal ve hizmet üreten işletmeler (En son tüketici: Kendi ihtiyacı için mal ve hizmet alıp fiziksel Ya da psikolojik olarak tüketen. Psikolojik tüketim: Bir kitap alıp okuyup kitaplığa koymak gibi)

b- Aracı tüketiciye mal ve hizmet veren işletmeler: Toptancılar gibi

c- Her iki tüketiciye mal ve hizmet veren işletmeler: Hem aracı hem son tüketiciye hizmet veren işletmelerdir)

Migros -> Cafe -> İnsan

Migros-> Son tüketici

3- Üretilen mal ve hizmet çeşitlerine göre:

a- Mal veya hizmetin kullanım süresine göre. (Dayanıklı mal: uzun süre kullanılan, dayanıksız mal: kısa süre kullanılan mal)

b- Mal veya hizmetin ait oldukları sektöre göre:

i- Tarımsal İşletme

ii- Endüstriyel İşletme

iii- Turizm

iv- Banka ve sigorta

4- Üretim araçlarının mülkiyetine göre:

a- Özel işletme

b- Kamu işletmesi

c- Karma işletme

d-Yabancı sermayeli işletme

Sistem: Parçalar bütünüdür. Parçalardaki değişim birbirlerini etkiler.

Entropi: Düzensizlik, bozulma yok olama.

Negatif entropi: Bir işletmenin bozulmasını geciktirmek için dışarıdaki işletmelerdeki yenilikleri takip edip kendine uyarlamasıdır. Entropi süresini uzatır.

Kapalı sistem: Girdi-> Süreç-> Çıktı

Açık sistem: Açık sistemlerde çıktıdan geri bildirim vardır. (Tüketici eleştirisi gibi)

Sinerjik Etki: Bütün parçaların bir aradayken ayrı olduklarından daha fazla şey ifade etmesi

$$1+1 > 2$$

Kuruluş Çalışmalarının Değerlendirme Ölçütleri:

1- *Verimlilik:* Fiziksel girdinin fiziksel çıktıya olan oranı Kaynakların israf edilmeden kullanılmasıdır.

2- *İktisadilik:* Satış gelirinin maliyet giderlerine oranıdır.

>1 ise kazançlı

=1 ise başabaş

<1 ise zararlı

3- *Karlılık:* Karın sermayeye oranıdır.

A işletmesi 250 milyar sermaye ile 50 milyar kar ediyor.

B işletmesi 50 milyar sermaye ile 20 milyar kar ediyor.

B işletmesi A işletmesine göre daha karlıdır.

- 4- *Etkililik*: Amaca ulaşma derecesidir. Fiili çıktının planlanan çıktıya oranıdır.
5- *Etkinlik*: Faaliyet. Etkin insan: Faal insan
Etkili insan: Amaca ulaşarak çalışan insan
6- *Etkenlik*: Standart değerin fiili değere oranıdır.

==0==

İşletme kurulduğu anda yatırım yapılmış olur.

Fizibilite Etüdü: İşletmenin kurulabilmesi için yapılan araştırmalar.

Sınırlı malları ne kadar iyi kullanırsan kullanmayan diğerlerine göre iyi rekabet olur.

1- *Yasal engel var mı yok mu?*

2- *Teknik yapı? Altyapı, makine*

3- *Finansal (mali) araştırmalar: İşletme parasal yükümlülüğünü kaldırabilecek mi?*

4- *Ekonomik Araştırmalar:*

a- *Talep tahmini*: Üretilcek mala ne kadar kişinin ihtiyacı olduğunun araştırılması

b- *Kuruluş yeri*

c- *Kapasite*

Konumluk yeri: İşletmenin tam olarak kurulduğu yer. (koordinatları)

İşletmeler bir yere çok dolunca: Altyapı, su, elektrik, ve çevre kirliliği gibi sorunlar. Bu sorunları halledebilmek için devlet “*Organize Sanayi Bölgesi*” kuruyor.

Üretim İşletmelerinde Büyüklük(kapasite):

Teorik Kapasite: Ulaşmak mümkün değil ulaşılmaması gerekiyor.

Pratik Kapasite

Fiili Kapasite: Elimizde olan. Ne kadar üretmişiz

$F=P$

$F<P$

$F>P \rightarrow$ Kısa süreli dönemlerdir

4.Bölüm: Yönetim

İşletme bir amaç için kurulur. Etkilik ve verimlilik ile amaca tam olarak ulaşılır.

Kaynaklarını da uygun kullanarak işletim yürütülür.

Yönetim: Yönetim fonksiyonlarını yerine getirme süreci

Yönetim fonksiyonları:

a. *Planlama*

b. *Örgütlenme*

c. *Yürütme*

d. *Koordinasyon*

e. *Kontrol*

Bu maddeler etki bir biçimde amaca ulaşmak için kullanılır.

Klasik Teorisyenler \rightarrow F. M. Taylor (Bilimsel Yöntem Akımı-ilkeleri-)

H. Fayol \rightarrow Kumanda birliğini kabul eder bu yönü ile Taylor'dan ayrılır

M. Weber

Neo-Klasik: Elton Mayo (Hawthorne Çalışmaları)

Modern yaklaşımlar

Hareket Etüdü:

1. İnşaatta çalışırken tuğla kum nerede, kaç cm ara ile duracak?
2. Bütün ürünler en verimli nerede durur, nasıl kullanılır?

Zaman Etüdü: Her hangi bir hareketi kronometre ile zamanlıyor ve toplama bakıyor. 1 metrelik duvarın örülmesi 20 dakika diye standart hesaplanıyor. Hepsi bilimsel yöntemlerle hesaplanıyor.

Taylor; İşçilerin çalışma koşullarını tam sağlayarak (cemre koşulları, ışık, ısı, su) parasını da zamanında vererek klasik yöntem anlayışının olduğunu söyler. İşçi düzeyinde ilkeler getirmiştir.

Fayol: Yönetici düzeyinde ilkeler getirmiştir. Yönetici ile işçi aynı olamaz demiştir. Yönetim ile işletme fonksiyonlarını birbirinden ayırmıştır. Bilimsel çalışmayı vurgular.

-İşletme: Üretim, pazarlama, halkla ilişkiler, finansman, muhasebe

Weber: İdeal sistemi koyar. Her şeyi kuralına göre uygular. İşçilere çalışma planı yapar.

Üçü de işletmeyi kapalı sistem olarak ele alır. İnsanı ekonomik rasyonel varlık olarak ele alır. İnsan 2. planda kalır.

Maya: Klasik düşünürleri araştırmak için çıkıyor. Klasiklerin insan faktörünü ele almadığını söylüyor. İnsana robot gibi bakamazsınız diyerek insanı ön plana çıkarıyor.

norm=kural

**Doğal Örgüt:* Kendiliğinde oluşan örgüt

Fayolun Yönetim Unsurları:

1- Planlamada belirlenecek şeyler

Misyon: (Görev) İşletmenin varlık sebebi

Vizyon: Gelecekte nerede olacağımız, bakış açımız. Olmak istediğimiz yerin

resmi.

Amaçlar: Misyon ve vizyona ulaşmamızı sağlayacak şeyler.

Misyon: hayvanlara hizmet etmek

Vizyon: Sokakta hayvan kalmaması

Nasıl olacağını amaçlar belirler. Sonrada bu amaca ulaşma yollarından biri seçilir.

Yönetim Fonksiyonları

Politika: Davranışlara ya da eylemelere yol gösteren kılavuz. (Satış politikası: Veresiye mal verilmez)

Prosedür: Hangi adımlar izlenecek. (Yetenek testleri, sağlık raporu... alma) Bir olayla ilgili atılacak adım.

Yöntem: Bir adımın nasıl aşılabacağı

Kural: Yorumla olanak vermeyen, uyulmadığında cezalandırılan belirlemeler.

Politika: İş yerinin güvenliğini sağlamak. Kural sigara içilmez.

Bütçe: Planın finansal boyutudur.

Stratejik planlama: İşletmenin geleceği için önemli olan planlama. Misyon, vizyon ve uzun vadeli amaçların tümüdür. Hayati öneme sahiptir.